

*The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations***PRACOVNÍ LIST Co je člověk schopný udělat pro zábavu?**

Tygr proskakující hořící obručí, medvěd jedoucí na tříkolce či slon neuměle poskakující po zadních nohách. Různé obrazy má utrpení zvířat předváděných v cirkusech k „pobavení“ návštěvníků. Ještě horší než pochybná vystoupení v manéži jsou životní podmínky zvířat mimo ni. I velké šelmy jsou totiž nuceny prožít takřka celý svůj život zavřené v malém prostoru maringotky navíc vystaveny neúměrnému stresu z pravidelných dlouhých přesunů na další štaci. V jednadvacátém století nemá podobný typ „zábavy“ žádné místo. Je proto na čase předvádění zvířat v cirkusech zcela zakázat.

„Zvířata do cirkusů jednoznačně nepatří. Životní podmínky, které tam mají, jsou zcela nevyhovující a jednoznačně naplňují definici týrání. Velké šelmy často žijí v miniaturních klecích, v nichž se pomalu ani nemohou otočit. Také zajištění adekvátní stravy a kvalitní veterinární péče je při častých přesunech takřka nemožné. Nehledě na to, že právě tyto přesuny jsou dalším významným faktorem, který zvířata zvyklá na své území velmi stresuje,“ popisuje nelehký život cirkusových zvířat ředitel **ZOO Tábor** Evžen Korec, jehož zoologická zahrada se před časem přidala k iniciativě usilující o zákaz využívání všech druhů divokých zvířat v cirkusech v České republice.

Tuto iniciativu výrazně podporuje také Český svaz ochránců přírody Valašské Meziříčí. *„Stát musí konečně stanovit jasná pravidla a přesně definovat co je a není týrání. Vždyť kromě cirkusů jsou tu ještě další stovky exotických šelem chovaných soukromými osobami v naprosto nevyhovujících podmínkách, často bez možnosti pohybu a odborné péče,“* apeluje Milan Orálek z ČSOP.

Dalším významným stresovým faktorem je samotný výcvik zvířat. Ten je často prováděn nevybíravým způsobem a nejednou byly zaznamenány fyzické tresty hraničící s týráním. Zoologické zahrady svá zvířata také cvičí, je to však za účelem lepší manipulace s nimi a použité metody se od těch cirkusových značně liší. *„Je zcela běžné, že jsou zvířata v zoologických zahradách trénována, aby se například kvůli drobným veterinárním zákrokům nemusela uspávat. Ošetřovatelé ale používají pouze pozitivní motivaci v podobě pamlsků a v žádném případě zvířata netrestají. Platí také pravidlo, že se zvíře do ničeho nenutí, ono samo musí mít chuť cvičit,“* dodává Korec, podle nějž zvířata do cirkusu nepatří.

„V podmínkách neustálých přesunů a nepřírozeného cvičení jen žijí a mění se v bezduché stroje na peníze. Z vlastní zkušenosti víme, že poskytnout zvířatům adekvátní výběhy tak, aby co nejlépe odpovídaly jejich přirozenému prostředí, je i pro odborníky nelehký úkol. O tom, zda jsou podmínky v cirkusech pro zvířata vyhovující tak nemůžeme být vůbec řeč,“ říká Evžen Korec, ředitel **ZOO Tábor**.

Otázky k textu:

- 1) Čím vším mohou být ohrožena cirkusová zvířata?
- 2) Jaký je rozdíl mezi cirkusy a zoologickými zahradami v souvislosti s výcvikem?
- 3) Na základě textu vysvětlíte spojení „pozitivní motivace“.
- 4) Jak chápete sdělení, že se zvířata „mění v bezduché stroje na peníze“?